

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ**

ГУБАНОВ Олександр Олександрович

УДК 33. 658:338.512

**ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В УМОВАХ
ТОВ «ДИКОН»**

Спеціальність 051 – економіка

АВТОРЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи магістра

Краматорськ – 2020

Магістерською роботою є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі Економіки підприємства Донбаської державної машинобудівної академії Міністерства освіти і науки України (м. Краматорськ).

Науковий керівник – кандидат технічних наук, доцент, доцент каф. економіки підприємства
Касьянюк Сергій Володимирович,
Донбаська державна машинобудівна академія
Міністерства освіти і науки України
(м. Краматорськ), викладач кафедри економіки підприємства.

Рецензент:

канд. екон. наук, доцент, доцент каф. менеджменту

Бившева Лада Олексіївна, Донбаська державна машинобудівна академія
(м. Краматорськ).

Захист роботи відбудеться *17 грудня 2020 року о 10.00* на засіданні державної екзаменаційної комісії у Донбаській державній машинобудівній академії Міністерства освіти і науки України за адресою : 84300, Україна, Донецька область, м. Краматорськ, б-р. Машинобудівників, 39, ауд. 2417

Секретар ДЕК
кандидат економічних наук, доцент

Т. П. Гітис

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність роботи. Актуальність теми дослідження кваліфікаційної роботи полягає в тому, що необхідність вивчення витрат підприємства впливає з того факту, що в кінцевому рахунку їх сукупність має вирішальний вплив на формування практично всіх фінансових показників, вони є об'єктом фінансового планування і контролю з боку фінансових служб підприємства.

На виробничих підприємствах одним з найважливіших є питання обліку собівартості і оперативність, з якою керівництво підприємства може отримати ці дані. Від цього, в більшості випадків, залежить, чи може підприємство конкурувати, залишаючись на ринку, або буде банкрутом, будучи не в змозі розрахуватися з боргами. При цьому підприємство може розробляти як свої внутрішні методи обліку, так і використовувати вже відомі.

У сучасних складних умовах розвитку ринкових відносин і конкуренції для більшості вітчизняних підприємств головна проблема полягає не в тому, щоб виробити продукцію, а в тому, щоб її реалізувати. Через обмежену споживчого попиту підприємства не можуть встановити високі ціни на продукцію. Тому, вирішуючи питання про виробництво продукції, вони, перш за все, повинні виходити з собівартості.

Питомі витрати - це якісний показник діяльності підприємств, що впливає на ціну продукції і, відповідно на фінансовий результат діяльності підприємства. Таким чином, можна сказати, що нижня межа ціни залежить від вартості виробництва (собівартості продукції).

Проблема оптимізації та управління витратами впливає з необхідності удосконалення діяльності підприємства за центрами відповідальності та за місцями виникнення витрат.

Питанням обліку, контролю, управління та оптимізації витрат присвячено роботи багатьох відомих вчених-економістів, таких як: Андрющенко І.С., Білоусова І.А., Чумаченко М.Г., Бутинець Ф.Ф., Кірдіна О.Г., Партин Г.О., Цалко Ю.С. та ін.

Мета и завдання дослідження. *Метою кваліфікаційної роботи магістра* є комплексний аналіз ефективності управління витратами на виробництво та реалізацію продукції

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішити наступні завдання:

- вивчення основних видів витрат на виробництво продукції;
- аналіз загальної суми витрат на виробництво продукції;
- аналіз структури собівартості;
- аналіз собівартості окремих виробів;
- розробити рекомендацій, спрямованих на зниження рівня витрат.

Об'єкт дослідження: процес формирование та управління витратами ТОВ «Дикон».

Предмет дослідження: теоретичні засади та методичні підходи до аналізу й оцінки рівня витрат в умовах ТОВ «Дикон».

Методи дослідження. Теоретична та методична основою кваліфікаційної роботи є положення сучасної економічної теорії, викладені в наукових праць

вітчизняних и зарубіжних учених, Які висвітлюють фундаментальні основи визначення ресурсного потенціалу підприємств. У роботі використано такі методи економічних досліджень: діалектичного пізнання (дослідження та систематизація наукових поглядів относительно категорій: «витрати», «собівартість»); теоретичного узагальнення, системного аналізу; структурно-порівняльній аналіз; табличний и графічний (характеристика сукупних показників стану та динаміки витрат).

Інформаційну базу забезпечують законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підприємств, дані фінансової звітності ТОВ «Дикон», результати власного дослідження стану ресурсного потенціалу.

Новизна одержаних результатів полягає у подальшій розвитку формування концептуальних, науково-методичних основ та практичних рекомендацій відносно формування системи управління витратами ТОВ «Дикон» з урахуванням визначених резервів зниження собівартості продукції підприємства.

удосконалено:

сутність організаційно-економічного механізму управління витрат промислового підприємства (на прикладі ТОВ «Дикон»). Визначено алгоритм (процедуру) управління витратами промислового підприємства для забезпечення його сталого економічного розвитку.

дістало подальшого розвитку:

науково-методичні підходи до визначення поняття формування та управління витратами та методів їх оцінювання, які на відміну від існуючих дають можливість уникнути суб'єктивного характеру і комплексно досліджувати реальний стан рівня витрат;

науково-методичні підходи до визначення суті витрат підприємств підприємства;

обґрунтування заходів щодо виявлення резервів зниження витрат на підприємстві;

обґрунтування результату удосконалення системи управління витратами та їх оптимізації;

обґрунтування заходів щодо забезпечення безпечних умов праці при роботі на ПЕОМ шляхом визначення небезпечних та шкідливих виробничих факторів та оцінки безпеки при надзвичайних ситуаціях.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні та науково-методичні положення, викладені в роботі, доведено до рівня практичних рекомендацій і впроваджено у роботу ТОВ «Дикон».

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота магістра самостійно виконаною працею, в якій наведено авторські положення, висновки і рекомендації щодо економічного обґрунтування системи удосконалення та оптимізації системи управління персоналом на підприємстві.

Публікації. Основні положення та результати роботи відображено у науковій праці - у науковому виданні ВАК. Загальний обсяг публікацій складає 1,1 ум. друк. арк., з яких особисто авторові належить 0,25 ум.-друк. арк.

Обсяг і структура роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Загальний обсяг роботи становить 111 сторінок основного тексту. Робота містить 26 таблиць та 6 рисунків, список використаної літератури (40 бібліографічних джерела), 4 додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Перший розділ роботи **«Теоретичні основи аналізу витрат на виробництво продукції»** спрямований на визначення суті поняття «витрати» і «собівартість», встановлення їх видів, принципів їх калькулювання, а також систематизацію і визначення особливості їх обліку і управління на підприємстві України.

Певний рівень витрат, що складається на підприємстві, формується під впливом процесів, що протікають в його виробничій, господарській та фінансовій сферах. Так, чим ефективніше використання у виробництві матеріально-технічних, трудових і фінансових ресурсів і раціональніше методи їх управління, тим більше з'являється можливостей для зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції. Тим самим визначається значимість показника витрат на виробництво і реалізацію продукції в економічному механізмі підприємства.

У сучасному виробництві велике значення має обчислення витрат в грошовому вимірі на вироблену продукцію (роботи, послуги) і на виробництво або господарську діяльність підприємства в цілому. Спосіб обчислення витрат в грошовому вимірі на обрану одиницю (об'єкт) за статтями витрат називають калькуляцією. Оформляється вона у вигляді документа (калькуляційного листа) і відображає собівартість продукції.

При складанні кошторису витрат від операційної діяльності підприємства, останні групуються також за економічними елементами: матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизація; інші операційні витрати.

Встановлено, що виявлення резервів зниження собівартості має спиратися на комплексний техніко-економічний аналіз роботи підприємства: вивчення технічного і організаційного рівня виробництва, використання виробничих потужностей і основних фондів, сировини і матеріалів, робочої сили, господарських зв'язків.

Істотний вплив на рівень витрат роблять техніко-економічні фактори виробництва. Це вплив проявляється в залежності від змін у техніці, технології, організації виробництва, в структурі і якості продукції і від величини витрат на її виробництво. Аналіз витрат, як правило, проводиться систематично протягом року з метою виявлення внутрішньовиробничих резервів їх зниження.

Аналіз собівартості може проводитися за такими основними напрямками: аналіз динаміки узагальнюючих показників собівартості і факторів її зміни; аналіз собівартості одиниці продукції або собівартості 1 грн. товарної продукції; аналіз структури витрат і її динаміки; аналіз собівартості продукції за статтями; факторний аналіз собівартості за статтями; виявлення резервів зниження собівартості.

У другому розділі «Аналіз собівартості продукції ТОВ «Дикон»» приведена характеристика діяльності підприємства і визначені можливості для управління витрат.

Підприємство ремонтує штрекового прохідницькі комбайни, очисні комбайни для пластів пологого падіння, тягові та запобіжні лебідки та запасні частини до них.

Як показали результати аналізу виручка підприємства за 2019 рік збільшилася в порівнянні з аналогічним періодом 2018 року на 9 723,67 тис. грн. або на 24,91%. У той же час в порівнянні з планом вона зросла на 2,31%.

У той же час чистий прибуток підприємства збільшився на 2 437,17 тис. грн. в порівнянні з 2018 роком і на 615,04 тис. грн. в порівнянні з планом.

В результаті рентабельність продукції зросла з 6,37% до 11,59%.

Позитивним моментом діяльності підприємства є зростання таких показників як фондівдача і продуктивність праці. При цьому темпи зростання продуктивності праці не перевищують темпи зростання середньої заробітної плати.

У 2019 році фактична собівартість перевищує планову на 1 318 875,36 грн., при цьому фактичні витрати цеха збільшилися в 2019 році в порівнянні з 2018 роком на 4 254 303,38 грн., спостерігається зростання всіх статей витрат, крім амортизаційних витрат.

Результати розрахунку свідчать про те, що у порівнянні з 2018 роком і в 2019 році відбулися перевитрати по всіх елементах витрат.

Порівняльний аналіз планової та фактичної структури не виявив істотних відхилень. У той же час порівняльний аналіз фактичної структури по 2017 і 2018 році показав, що питома вага матеріальних витрат зменшилася більш ніж на 4%, у той же час зросла питома вага витрат на оплату праці. Позитивним моментом є зниження амортизаційних витрат.

Аналіз свідчить про те, що і в 2018 і в 2019 році фактичні витрати на 1 грн. продукції були вище планових, в той же час фактична величина даного показника протягом звітного періоду зросла на 1,43 коп., що є негативною тенденцією.

В результаті проведеного факторного аналізу можна зробити висновок, що збільшення обсягів виробництва призвело до зниження витрат на виготовлення 1 шт., а зміна змінних і постійних витрат призвели до збільшення собівартості 1 шт. аналізованого виробу, тобто справили негативний вплив.

В цілому, аналіз свідчить про перевищення фактичних витрат над плановими, що робить необхідним розробку рекомендацій щодо зниження витрат підприємства.

У третьому розділі «Розробка заходів вдосконалення механізму управління витратами на виробництво в умовах ТОВ «Дикон»» було розглянуто сучасні напрями оптимізації витрат підприємства, обрано інструментарій удосконалення системи управління витрат завдяки застосування процедури функціонального моделювання та обґрунтовано його використання.

Однією з найактуальніших проблем вдосконалення галузевої організації та методики планування, обліку і калькулювання собівартості машинобудівної

продукції в даний час є розробка і застосування в обліку і плануванні номенклатури калькуляційних статей, що враховує специфіку діяльності машинобудівних підприємств і не порушує при цьому загальних методологічних основ угруповання виробничих витрат. Ця група повинна передбачати конкретне призначення і характер використання витрат в безпосередньому зв'язку з визначальними їх умовами для найбільш точного виявлення їх складу та структури на кожному етапі господарської діяльності і ступеня впливу різних чинників на рівень витрат.

Слід зазначити, що на машинобудівних підприємствах, як правило, значну частку в собівартості товарної продукції займають витрати на підготовку і освоєння виробництва. Тому з метою ефективного управління такими витратами доцільно виділити їх в окрему статтю калькуляції. Витрати на підготовку і освоєння виробництва включають в себе витрати на освоєння нових технологічних процесів і виробництво нових видів продукції, витрати на освоєння нових агрегатів, цехів, виробництв і т. П. На підприємствах машинобудування до складу витрат на підготовку і освоєння виробництва нових видів продукції входять витрати на проектні та конструкторські роботи, розробку технології виробництва, виготовлення спеціальних інструментів і спеціального оснащення, випробування інструментів і матеріалів, налагодження обладнання,

На підставі множинного регресійного та дисперсійного аналізу встановлено залежність між прибутком підприємства та виторгом і собівартістю.

Графічно залежність представлена на рисунку 1.

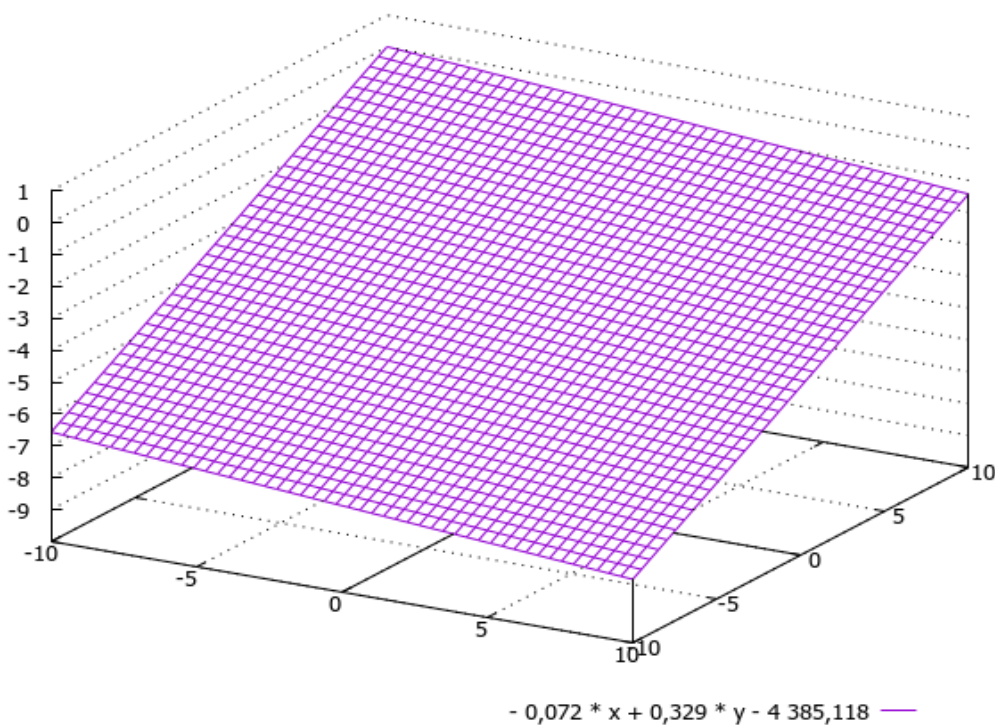

Рисунок 1 – Залежність між прибутком та виторгом і собівартістю (побудовано на підставі фінансової звітності та власних розрахунків).

Відповідно залежність між прибутком та виторгом і собівартістю має вигляд:

$$\text{прибуток} = - 0,072 * \text{виторг} + 0,329 * \text{собівартість} - 4\,385,118$$

Після впровадження рекомендацій щодо вдосконалення технології обробки прогнозується, що загальні витрати знизяться на 1 070 132,95 грн. або на 4,43%.

У 4 розділі з охорони праці проаналізовано небезпечні і шкідливі виробничі фактори при роботі користувача ПЕОМ, розроблені заходи щодо забезпечення безпечних і комфортних умов праці. Розроблено заходи дозволили підвищити продуктивність праці .

ВИСНОВКИ

У ході кваліфікаційної роботи було досліджено рівень витрат і стан системи управління витратами ТОВ «Дикон».

1. Розглянуто питання управління витратами сучасного підприємства, надане пояснення сутності витрат, визначена їх класифікація, методи обліку і калькулювання, особливості системи управління витратами та їх оптимізації.

2. Проведено аналіз витрат на виготовлення продукції ТОВ «Дикон». Підприємство ремонтує штрекового прохідницькі комбайни, очисні комбайни для пластів пологого падіння, тягові та запобіжні лебідки та запасні частини до них.

3. Встановлено, що однією з найактуальніших проблем вдосконалення галузевої організації та методики планування, обліку і калькулювання собівартості машинобудівної продукції в даний час є розробка і застосування в обліку і плануванні номенклатури калькуляційних статей, що враховує специфіку діяльності машинобудівних підприємств і не порушує при цьому загальних методологічних основ угруповання виробничих витрат.

4. Встановлено, що на машинобудівних підприємствах, як правило, значну частку в собівартості товарної продукції займають витрати на підготовку і освоєння виробництва. Тому з метою ефективного управління такими витратами доцільно виділити їх в окрему статтю калькуляції. Витрати на підготовку і освоєння виробництва включають в себе витрати на освоєння нових технологічних процесів і виробництва нових видів продукції, витрати на освоєння нових агрегатів, цехів, виробництв і т. П. На підприємствах машинобудування до складу витрат на підготовку і освоєння виробництва нових видів продукції входять витрати на проектні та конструкторські роботи, розробку технології виробництва, виготовлення спеціальних інструментів і спеціального оснащення, випробування інструментів і матеріалів, налагодження обладнання,

5. У розділі з охорони праці проаналізовано небезпечні і шкідливі виробничі фактори при роботі користувача ПЕОМ, розроблені заходи щодо забезпечення безпечних і комфортних умов праці. Розроблено заходи дозволили підвищити продуктивність праці .

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Віхрова Є.П., Зеленін М.Е., Губанов О.О., Лютий М.Е. Моделювання бізнес-процесів управління персоналом на прикладі підприємства харчової промисловості

АНОТАЦІЯ

Губанов Олексій Олександрович. Вдосконалення системи управління витратами в умовах ТОВ «Дикон». - Кваліфікаційна праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 051 Економіка. – Донбаська державна машинобудівна академія МОН України, Краматорськ, 2020.

Об'єкт дослідження - витрати та процеси їх управління на підприємстві.

Предмет дослідження - теоретичні основи та методичні підходи до аналізу та оцінки рівня витрат промислового підприємства.

У першому розділі кваліфікаційної роботи розглянуті теоретичні положення про собівартість промислової продукції, наведено класифікацію витрат виробництва, розглянута угруповання витрат за статтями калькуляції та за економічними елементами. Представлені методи аналізу собівартості продукції на промисловому підприємстві, дані методики аналізу за статтями калькуляції і за економічними елементами.

У другому розділі проведено аналіз загального обсягу ТОВ «Дикон», Аналіз структури витрат, витрат на одну гривню товарної продукції та аналіз витрат, на виготовлення окремих видів продукції.

У третьому розділі запропоновані рекомендації щодо зниження рівня витрат на виробництво промислової продукції.

В четвертому розділі наведено кількісну оцінку умов праці на робочому місці, розглянуті основні напрями забезпечення безпечних і комфортних умов праці та напрями забезпечення безпечних та комфортних умов праці при роботі на ПЕОМ.

Ключові слова: витрати, калькуляція, економічні елементи, система управління витратами, кореляційно-регресійний аналіз

АННОТАЦИЯ

Вихрова Евгения Павловна. Совершенствование системы управления трудовым потенциалом ООО «Славянская кондитерская фабрика «Валенсия»». - Квалификационная работа на правах рукописи.

Квалификационная работа на соискание степени высшего образования - магистра по специальности 051 Экономика. - Донбасская государственная машиностроительная академия МОН Украины, Краматорск, 2020.

Объект исследования - процессы управления персоналом на основе процедур моделирования и бизнес-проектирования в условиях ООО «Славянская кондитерская фабрика «Валенсия» ».

Предмет исследования - совокупность теоретико-методологических, методических и научно-практических аспектов оптимизации системы управления персоналом ООО «Славянская кондитерская фабрика «Валенсия» ».

В первом разделе работы дано определение трудовых ресурсов предприятия, представлена классификация кадрового состава работников предприятия, а также рассмотрены задачи кадрового планирования на предприятии.

Во втором разделе представлены анализа обеспеченности трудовыми ресурсами ООО «Славянская кондитерская фабрика «Валенсия» ». Проведен анализ состава и структуры кадров по категориям, проанализированы движение кадров, о-ведомые анализ потерь рабочего времени и производительности труда.

В третьем разделе представлены разработанные направления повышения эффективности трудовых показателей ООО «Славянская кондитерская фабрика «Валенсия» ». Построена модель бизнес-процессов оптимизации использования Персани на предприятии.

В четвёртом разделе приведены количественную оценку условий труда на рабочем месте, рассмотрены основные направления обеспечения безопасных и комфортных условий труда и направления обеспечения безопасных и комфортных условий труда при работе на ПЭВМ.

Ключевые слова: трудовые ресурсы, мотивация, квалификация, профессия, бизнес-процессы, производительность, фонд рабочего времени, штатное расписание

SUMMARY

Vikhrova Yevheniia Pavlivna. Improving the system of private employment potential "Slavic confectionery" Valencia " - Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for a master's degree in specialty 051 Economics. - Donbas State Machine-Building Academy of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Kramatorsk, 2020.

The object of the research is the processes of personnel management due to the procedures of modeling and business design at LLC "Slavic Confectionery Factory" Valencia ""

The subject of the research is a set of theoretical-methodological, methodological and scientific-practical aspects of optimization of the personnel management system of LLC "Slavic Confectionery Factory" Valencia "".

In the first chapter, the theoretical foundations of the formation of the system are considered. In the first section of the work, the definition of the labor resources of the enterprise is given, the classification of the staff of the enterprise's employees is presented, and the tasks of personnel planning at the enterprise are also considered.

The second section presents an analysis of the availability of labor resources of LLC "Slavyanskaya Confectionery Factory" Valencia "". The analysis of the composition and structure of personnel by categories is carried out, the movement of personnel is analyzed, an analysis of the costs of working time and labor productivity is given.

In the third section, a number of measures have been developed to improve the efficiency of the use of personnel. A model of business processes for optimizing the use of personnel at an enterprise has been built.

The fourth section provides a quantitative assessment of working conditions at the workplace, considers the main directions of ensuring safe and comfortable working conditions and the directions of ensuring safe and comfortable working conditions when working on a PC.

Keywords: labor resources, motivation, qualifications, profession, business processes, productivity, working time fund, staffing table